

การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหลักๆ ของประเทศไทย ประกอบด้วย

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวางแผนในระดับนโยบาย (Policy) แผน (Plan) และแผนงาน (Program) ของการพัฒนา

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE)

เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในด้านต่างๆ และคาดการณ์แนวโน้มของผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นจากการพัฒนาโครงการ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชั้นรายละเอียด (EIA)

เป็นกระบวนการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การศึกษา IEE ของเส้นทางใหม่ที่มีการเสนอแนะ

- **วัตถุประสงค์** : เพื่อตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะอาจจะได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการ หรืออาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงการ รวมถึงคาดการณ์แนวโน้มของผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเบื้องต้นจากการพัฒนาโครงการ
- **ขอบเขตการศึกษา** : ครอบคลุมพื้นที่ข้างละ 100 เมตร จากกึ่งกลางของเส้นทางใหม่ที่มีการเสนอแนะ
- **แนวทางการศึกษา IEE**
  - แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประเภทโครงการคมนาคมทางบก ของสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
  - แนวทางปฏิบัติสำหรับการพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของ JICA (2022)
- **ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ทำการศึกษา** : ครอบคลุมทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางด้านชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต รวม **24 ปัจจัย**

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ทำการศึกษา

ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ	คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต
<ul style="list-style-type: none"> สภาพภูมิประเทศ ดิน คุณลักษณะของดินและเสถียรภาพของดิน ธรณีวิทยา และแผ่นดินไหว อุทกวิทยา การกัดเซาะ และตกตะกอน คุณภาพน้ำผิวดิน อุตุนิยมวิทยา และคุณภาพอากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน 	<ul style="list-style-type: none"> นิเวศวิทยาทางบก (ป่าไม้ สัตว์ป่า และสัตว์ป่า) นิเวศวิทยาทางน้ำ และสิ่งมีชีวิตในน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> การคมนาคมขนส่ง การอุตสาหกรรม การใช้ที่ดิน และการขยายตัวของเมือง ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ การระบายน้ำ และการป้องกันน้ำท่วม การเกษตรกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> สถานะเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน และทัศนคติที่มีต่อโครงการ การแบ่งแยกชุมชน การอพยพ การเวนคืน และชดเชยทรัพย์สิน การสาธารณสุข และอาชีวอนามัย อุบัติเหตุและความปลอดภัย สุขาภิบาล โบราณคดี และประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยว สุนทรียภาพ และทัศนียภาพ
รวม 8 ปัจจัย	รวม 2 ปัจจัย	รวม 6 ปัจจัย	รวม 8 ปัจจัย

รวม 24 ปัจจัย

สรุปขั้นตอนการศึกษา IEE ของเส้นทางใหม่ที่มีการเสนอแนะ

- ❖ ศึกษารายละเอียดโครงการของแนวเส้นทางใหม่ที่มีการเสนอแนะ
- ❖ รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและสำรวจสภาพปัจจุบัน

- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของแนวเส้นทางใหม่ที่มีการเสนอแนะ
- มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น
- มาตรการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น
- มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

สรุปประเด็นผลกระทบที่สำคัญ และขอเสนอแนะเพื่อนำไปศึกษาในชั้น EIA

การเก็บตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อม	ตัวอย่างข้อมูลที่สำรวจด้านสิ่งแวดล้อม
คุณภาพน้ำผิวดิน และนิเวศวิทยาทางน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านกายภาพ (เช่น ความลึก, อุณหภูมิ, ค่าการนำไฟฟ้า, และของแข็งแขวนลอย เป็นต้น) - ด้านเคมี (เช่น ออกซิเจนละลาย, บีโอดี และน้ำมันและไขมัน เป็นต้น) - ด้านชีวภาพ (โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย) - แพลงก์ตอนพืช และแพลงก์ตอนสัตว์
คุณภาพอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเร็วและทิศทางลม - ฝุ่นละอองรวม/ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 - ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์
เสียง	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม. - ระดับเสียงเปอร์เซ็นไทล์ที่ 90 - ระดับเสียงกลางวัน-กลางคืน - ระดับเสียงสูงสุด
ความสั่นสะเทือน	<ul style="list-style-type: none"> - ความถี่และความเร็วอนุภาคสูงสุด

อุทกวิทยา และคุณภาพน้ำผิวดิน

ตัวอย่างผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

- กิจกรรมการก่อสร้างของโครงการอาจมีการสร้างตอม่อในแหล่งน้ำเพื่อก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำหรือลำคลอง โดยอาจส่งผลกระทบต่อสภาพอุทกวิทยา และส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงคุณภาพของน้ำผิวดินในการเพิ่มขึ้นของความชุ่ม รวมถึงน้ำเสียจากคณงาน และการปนเปื้อนน้ำมันจากเครื่องจักรที่ใช้ก่อสร้าง

ตัวอย่างมาตรการป้องกัน ฯ

- การก่อสร้างสะพานข้ามลำน้ำ ในกรณีเป็นคลองขนาดเล็กกำหนดให้ไม่มีการก่อสร้างตอม่อลงในแหล่งน้ำ แต่ในกรณีที่เป็นแม่น้ำหรือคลองขนาดใหญ่ หากมีความจำเป็นต้องวางเสาตอม่อในแหล่งน้ำ กำหนดให้วางเสาตอม่อในแหล่งน้ำน้อยที่สุด
- การกองดิน ทราย และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ จะต้องอยู่ห่างจากแหล่งน้ำไม่น้อยกว่า 150 เมตร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการชะพามูลดินทรายไหลลงแหล่งน้ำ

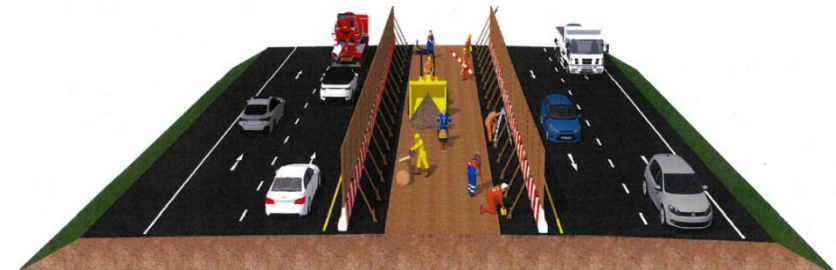
การเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำผิวดิน

คุณภาพอากาศ และเสียง

ตัวอย่างผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น	ตัวอย่างมาตรการป้องกัน ฯ
<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมการก่อสร้างฐานราก และการเปิดหน้าดิน อาจส่งผลกระทบในการเพิ่มขึ้นของฝุ่นละออง และเสียงดัง โดยระดับผลกระทบจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมในการก่อสร้าง และระยะห่างจากพื้นที่อ่อนไหว 	<ul style="list-style-type: none"> ทำการฉีดพรมน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง บริเวณพื้นที่ก่อสร้างที่มีการเปิดหน้าดิน และกองวัสดุก่อสร้าง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดเสียงดัง จะต้องเริ่มต้นหลังจากเวลา 08.00 น. และต้องสิ้นสุดก่อนเวลา 17.00 น. กำหนดให้ติดตั้งกำแพงกันเสียงชั่วคราว บริเวณพื้นที่ก่อสร้างที่มีค่าระดับเสียงเกินเกณฑ์มาตรฐานฯ กำหนด

ตัวอย่างการฉีดพรมน้ำ

ตัวอย่างการติดตั้งกำแพงกันเสียงชั่วคราวในพื้นที่ก่อสร้าง

การคมนาคมขนส่ง

ตัวอย่างผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

- การดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่ใหม่ หรือบริเวณเกาะกลางของถนนเดิมอาจส่งผลกระทบต่อจราจรบนถนนเดิม นอกจากนี้ กิจกรรมการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างเข้า-ออกพื้นที่ก่อสร้างอาจส่งผลกระทบต่ออากาศ การจราจรได้

ตัวอย่างมาตรการป้องกัน ฯ

- ประสานงานกับตำรวจทางหลวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจราจรในช่วงเวลาก่อสร้าง
- กำหนดเขตก่อสร้างไว้ตลอดแนว โดยเฉพาะบริเวณที่เชื่อมกับทางหลวงหรือถนนท้องถิ่น โดยตั้งกรวย แผงตั้ง หรือกำแพงคอนกรีตชั่วคราว

ตัวอย่างการกำหนดเขตพื้นที่ก่อสร้าง

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ตัวอย่างผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น	ตัวอย่างมาตรการป้องกัน ฯ
<ul style="list-style-type: none"> ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ 	<ul style="list-style-type: none"> การดำเนินโครงการอาจส่งผลต่อการรื้อย้ายระบบสาธารณสุขโรคต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ประสานงานไปยังผู้รับผิดชอบของสาธารณสุขโรคต่างๆ เพื่อแจ้งถึงแนวเส้นทางโครงการ และตำแหน่งของสาธารณสุขโรคที่ต้องย้าย
<ul style="list-style-type: none"> เศรษฐกิจ-สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ผลกระทบต่อการเดินทางภายในชุมชนและระหว่างชุมชน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่และคนงานก่อสร้างของโครงการ และผลกระทบด้านการประกอบธุรกิจการค้าในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ก่อสร้าง อาจมีการเวนคืนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นเขตทางของโครงการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ต้องสูญเสียที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างถาวร 	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบในด้านต่างๆ ที่ประชาชนจะได้รับความสะดวก รำคาญและความไม่สะดวกจากกิจกรรมก่อสร้าง เปิดรับเรื่องร้องเรียนกรณีที่ชุมชนหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากโครงการ และเร่งหาทางแก้ไขโดยเร็วที่สุด ในการเวนคืนที่ดินกำหนดให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562 ที่กำหนด

การดำเนินงานขั้นต่อไป (กรณีที่มีการพัฒนาโครงการ)

ตามประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2561 ระบุว่า ระบบขนส่งมวลชนที่ใช้รางต้องจัดทำรายงาน EIA เสนอต่อสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เพื่อให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการ (คชก.) พิจารณา ให้ความคิดเห็นกับรายงานฯ และนำเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) เพื่อเสนอ ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนการพัฒนาโครงการ